

Türk Edebiyatının Kadın Kahramanı

HALÍDE EDÍP ADIVAR

YUSUF GÜLDÜR

Sevgili okurumuz!

Hiç düşündünüz mü? Kahraman nedir?

Sadece savaşlarda ya da zor zamanlarda diğer insanların içinden sivrilen midir? Kendini güç ve kudretle ispatlayıp, cesaret ve yiğitlik konusunda insanlara örnek, toplumlara önder olan mıdır? Bir kahraman, silahıyla, pusatıyla ya da Batılı mânâda kostümüyle mi canlanıyor zihninizde?

Peki ya silahsızlar? İçinde yaşadığı topluma önder olan, rehber olan, kalemi ve kelimeleri ışık saçan yazarlar... Onlar sığmıyor mu başta çizilen bu dar şablona? O hâlde şimdi tabuları yıkıp, silahsız kahramanları tanıma zamanı.

Diliyle, kültürüyle, birikim ve üslubuyla ölümsüzleşen ve her biri kendi dönemine birer mühür gibi vurulan Edebiyat Kahramanlarını tanıma zamanı. O kahramanlar ki, çileli gecelerde fikir sızısını damla damla dökerken, bir gün kendilerinin roman kahramanı olacaklarını hiç düşünmediler. İçinde yaşadıkları zamanın, şartların ve imkânların dışına çıkıp, isimlerini ölümsüzler -yazarlar- arasına yazdırdılar.

Ve yazarımız Yusuf Aydoğan, yine tıpkı onlar gibi, belki bir gün kendi hikâyesinin dahi anlatılabileceğini, bir romanda başkahraman olabileceğini düşünmeden yazdı. O söz ustalarıyla, o ince ruhlu kalemlerle, yazının yazara bahşettiği hürriyetle buluştu. Kâh kendi Agâh ismindeki çocuğunu Akif diye çağırıyor Mehmet Akif'i yazarken, kâh, kırlarda açan çiçeklere bakıp, Zarfî Adam'ı, Cahit Zarfîoğlu'nu düşündü. Âdeta onların ruhlarına bürünüp, on edebiyat kahramanını ölümsüz hâle getirdi.

Biz de, edebiyat dünyasına yepyeni bir soluk getirecek bu proje için kolları sıvadık. Gecemizi gündüzümüze katıp, Edebiyat Kahramanları'nı sizler için hazırladık. Bu diziyi okuduğunuzda, aslında kendi yazarlarımızı ne kadar da az tanıdığımızı fark edeceksiniz. Hayatının en ilginç, en çalkantılı ve en duygusal yanlarıyla Edebiyat Kahramanlarını yanı başınızda hissedeceksiniz.

Hayat Yayın Grubu olarak, sizlere böyle bir proje sunmanın haklı onur ve heyecanını yaşıyoruz. Yazarımız Yusuf Aydoğan'ın o eşsiz ve akıcı kaleminden dökülen ve toplamda on kitaptan oluşan bu dizi, inanıyoruz ki edebiyat dünyasında yepyeni bir ses ve soluk olacak.

İbrahim Ünsal Uçar

Edebiyat Kahramanları Dizisi Yayın Danışmanı

VAN, 2018

İçi kıpır kıpırdı Zeynep Öğretmen'in. Kalbi heyecanla çarpıyor, bir taraftan büyük bir huzur duyarken diğer taraftan da garip tereddütler geçiriyordu. Öyle ya, ilk görevi olacaktı bu görev. Yıllardır alıştığı hayatına bambaşka bir renk gelecek, belki de yaşamı büsbütün değişecekti.

Tatvan'dan vapura bindiğinde, tıpkı kendini İstanbul Boğazı'nda gibi hissetmiş ve Van Gölü'nün mavi çehresine umut dolu bakışlarını emanet etmişti. Geçmiş yaşamı, vapurun ardında kalan köpükler gibi kendinden uzaklaşırken, Urartular'ın kadim başkentine, Tuşpa'ya (Van) her geçen dakika daha fazla yaklaşıyordu.

İstanbul'da doğup büyümüştü Zeynep Öğretmen. 22 yıllık hayatı boyunca İstanbul'dan dışarıya hiç çıkmamış, tüm hatıralarını bu güzelim şehirde yaşamıştı. Beşiktaş'ın boğaz kokan bir semtinde gözlerini dünyaya açmış ve bu saraylar bölgesinde, âdeta bir prenses gibi büyütülmüştü.

Babası Atıf Bey'in hâli vakti yerindeydi ve tüm imkânlarını tek çocuğu olan Zeynep için seferber etmiş, bu yaşına kadar âdeta onun üzerine titremişti. Belki de merhum hanımının en büyük emaneti olduğu için böylesine bağlanmıştı Zeynep'e. Belki de doğum sırasında ölen Meral Hanım'ın vasiyeti her gün kalbini yakıp kavurduğu için böylesine büyük bir aşkla bağlanmıştı kızına.

"Evladımız sana emanet." demişti Meral Hanım. Gözlerini dünyaya kapamadan evvel Zeynep'ini ilk ve son kez

görmüş, onun kokusunu içine çeke çeke, “Onu en iyi şekilde yetiştir!” diyerek moraran dudaklarından vasiyetini uçurmuştu. Atıf Bey âdeta kederinden ölecek hâle gelirken, bu vasiyet uğruna tutunmuştu hayatın sarp yamaçlarına.

“Kızım için yaşamalı, Meral’imin vasiyetini yerine getirmeliyim!” demişti. İşte bu yüzden doğduğu günden bu yana hem ana olmuştu Zeynep’e hem de baba. Meral Hanım’dan sonra evlenmemiş, tek başına hem çalışmış hem de yavrusunu bu yaşa getirmişti. En iyi okullarda okumuştu Zeynep. Nihayetinde de büyüyüp serpilmiş ve üniversiteyi kazanıp Eğitim Fakültesi’ne giriş yapmıştı.

Atıf Bey, doğrusu pek gönülsüz razı olmuştu işe. Puanı ve başarısı çok yüksek olan Zeynep’in daha farklı bir bölüm seçmesini istemiş, ne var ki küçüklüğünden beri öğretmen olma hayali kuran kızına söz geçirememişti. Belki de bir gün kızından ayrılma endişesiyle karşı çıkmıştı Atıf Bey. Belki de kızının Anadolu’nun ücra bir köşesine göreve gönderilip, perişan olacağını düşünerek vazgeçirmeye çalışmıştı.

Ama olan olmuştu işte sonunda. Zeynep fakülteyi bitirip çiçeği burnunda bir öğretmen olmuş ve ilk ataması, Van’ın küçük bir köyüne yapılmıştı. Atıf Bey, bunu öğrenir öğrenmez hemen fırlamıştı yerinden. “Hemen her şeyi satacağım ve seninle Van’a geleceğim kızım.” demişti. Ne var ki Zeynep buna karşı çıkmış ve babasına izin vermemişti.

Öyle ya, kendi ayaklarının üzerinde durmak istiyordu Zeynep Öğretmen. Artık babasının emniyetli kanatlarının altından sıyrılmak istiyor ve yaşam vadilerinde kendi kanatlarıyla uçmak istiyordu. “Eğer sen de gelersen, ben nasıl kendi ayaklarımın üzerinde durmayı öğreneceğim baba?”

demmişti babasının ellerini tutup. “Ne olur bana bu fırsatı ver de kendi kanatlarımla uçayım artık. Sana söz, her gün arayacağım seni. Her gün sesimi duyacaksın. Senin sesini duymadan yapamam ki zaten.”

Atıf Bey, çok zor da olsa razı olmuştu sonunda. Kızını gözyaşları içinde Van’a göndermiş ve daha şimdiden tatilin gelmesi için sabırsızlanmaya başlamıştı. Vapur iskeleye yanaşırken, Zeynep Öğretmen dalıp gittiği düşüncelerinden sıyrılıverdi bir anda. Hemen tekerlekli valizini alıp iskeleye doğru yürüdü. Van Gölü’ne geldiği, bu güzelim maviliği gördüğü sürece, bu şehirde zorluk çekmeyeceğini düşündü.

Öyle ya, denizin çocukları her yerde bir mavilik arardı. Denizin, maviliğin olmadığı yerler onlar için âdeta bir zindan olur ve bir an evvel zindandan azat olup, denizin kollarına koşmayı isterlerdi.

İskeleden ayrıldıktan sonra hemen otogara gidip, kendini görev yerine götürecektir bir otobüs ya da minibüs aramaya başladı. Elindeki valizle otogarı bir baştan bir başa dolaşırken âdeta sudan çıkmış bir balık gibi görünüyor ve ilk kez İstanbul dışına çıkmanın acemiliğini yaşıyordu.

Neden sonra, görev yapacağı köyün adını külüstür bir minibüsün solgun tabelasında gördü ve o köye giden tek vasıtanın bu olduğunu öğrenmesi de çok uzun sürmedi. Minibüse bindiğinde göl kıyısındaki ruh hâlinde tamamen sıyrıldı ve büyük bir şaşkınlıkla çevresini incelemeye başladı.

İnsanların giyim kuşamları ne kadar farklıydı burada. Şiveleri, alışkanlıkları ve samimiyetleri... Zeynep Öğretmen’i her gören, ona bir tebessümle karşılık veriyordu. Sanki her yer bir tebessüm cennetiymiş de Zeynep tam o cennetin or-

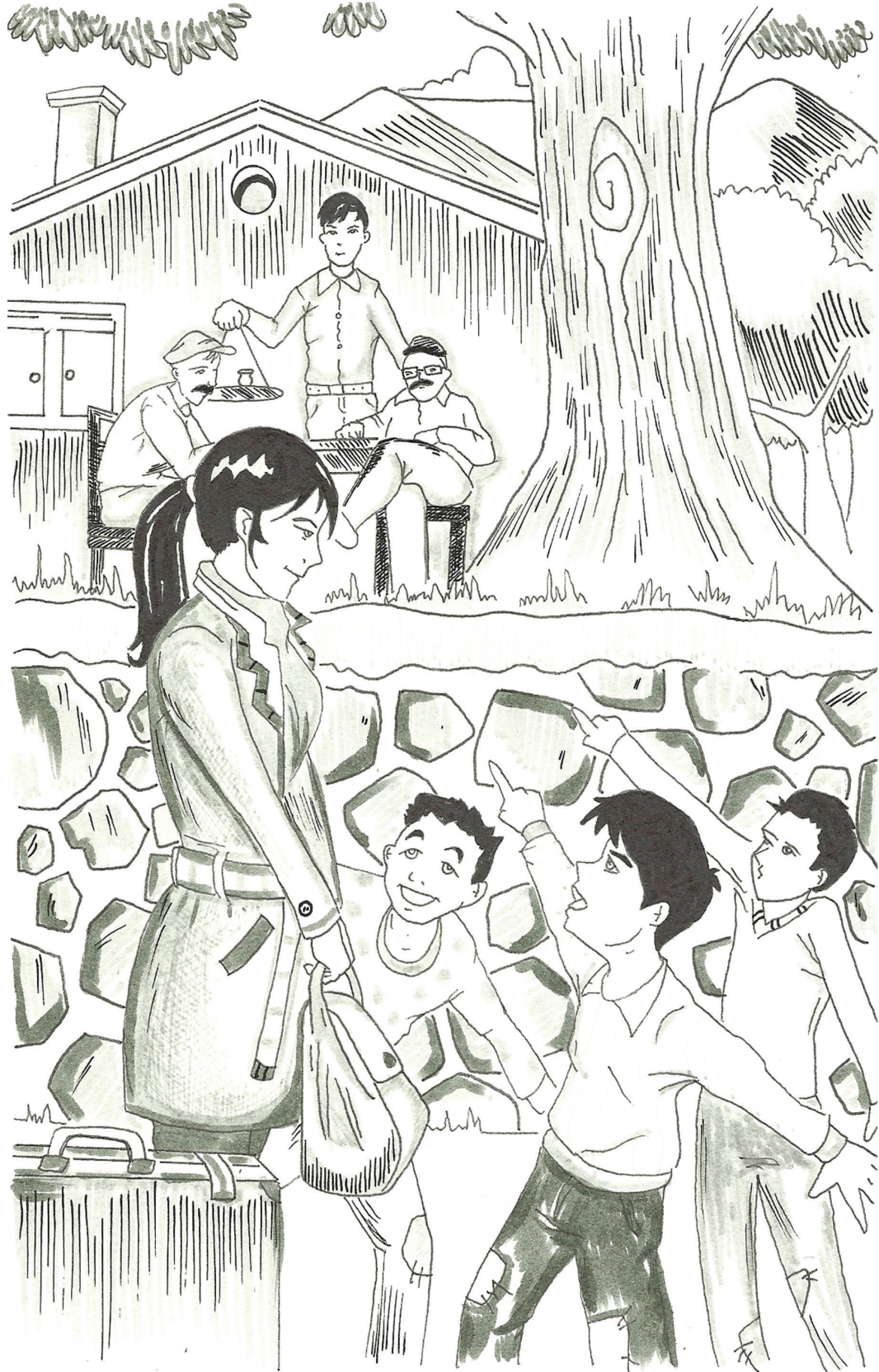
tasına düşmüştü. Minibüs, birkaç tavuk ve bir de koyundan oluşan yeni yolcularıyla birlikte yolcu haddini doldurduktan sonra, büyük bir gürültüyle çalışıp sarsılarak hareket etti.

Koyun, Zeynep Öğretmen'in bavulunu kokluyor, tavuklar ise tiz çığlıklar atıp kanatlarını açıyorlardı. İlk kez böyle bir şeye tanık olmuştu Zeynep. Hemen telefonunu çıkartıp birkaç kare fotoğraf çekmiş ve fotoğrafları sosyal medyada paylaşmıştı. O telefonuyla ilgilenirken, yanına küçük bir çocuk sokulmuş ve garipseyen gözlerle telefonu izlemişti. Belli ki merak etmişti çocukcağz. Karınlarını güçlkle doyurduğu sefaletin içinde, içine dünyaları sığdıran bu elektronik kutu ilgisini çekmişti.

Çocuğun başını okşadı Zeynep. Çantasından çıkarttığı bir şekerlemeyle onun masum yüzünü güldürdü. Sonra minibüsün camından dışarıyı izlemeye başladı düşünceli bir şekilde. "Bu gidiş nereye?" dedi kendi kendine. "Acaba gittiğim yerde beni neler bekliyor? Nasıl hayatlar, nasıl insanlar karşılayacak beni? Acaba gerçekten öğrencilerime faydalı olabilecek miyim?"

Sarsıntılı yolculuk midesini bulandırırken, sıcak ve nemsiz hava da ciğerlerini yakıyordu âdeta. Yolculuk bir türlü bitmiyor, umut bağladığı Van Gölü her geçen dakika daha da geride kalıyordu. Yaklaşık 1 saat sürdü bu zorlu yolculuk. Bir saat sonunda da yolları bozuk, tek katlı evleri bakımsız, caminin minaresinin bile âdeta yan yatacak gibi hafif eğri durduğu küçük bir köye ulaştı minibüs.

Yolcular teker teker minibüsü terk ederken, o da bavulunu sürükleyip indi köy meydanına. Daha iner inmez, tertemiz bir hava karşıladı kendisini. Dağlardan kopup gelen tatlı bir

esinti, beraberine kattığı kemre (hayvan gübresi) kokusuyla birlikte doluverdi ciğerlerine. Hayır, rahatsız edici değildi bu koku. Öylesine doğaldı ki ...

Köy meydanında bacak kadar çocuklar oradan oraya koşturuyorlar ve ellerindeki sapanlarla önlerine gelen her şeyi vurmaya çalışıyorlardı. Birkaç büyük ağacın dibine yaslanmış kahvehaneden gürültüler geliyor, hararetli konuşmalarla çay kaşıklarının ritmik sesleri birbirlerine karışıyordu.

“Acaba okul nerede?” diye düşündü kendi kendine. Ardından da okul çağında olan bir çocuğu durdurup sordu; “Bana okulun yerini gösterebilir misin canım?” Çocuk mahcup bir edayla başını eğerken, “Buradan abla.” diyerek önüne düştü Zeynep’in. Birkaç dakikalık kısa bir yürüyüşün ardından da, “Aha işte şurasıdır.” diyerek, tabelası dışında hiçbir yeri okula benzemeyen ahırdan bozma kerpiç binayı gösterdi.

Zeynep büyük bir şaşkınlıkla bakıyordu “okul” denilen harabeye. İstanbul’da kendi gittiği okulları düşünüyor ve aynı ülkenin topraklarında böylesine büyük bir eşitsizliğin olması karşısında âdeta söyleyecek söz bulamıyordu. Acaba doğru mu yapmıştı buraya gelmekle? Acaba bu küçük köye, bu yürek yakan sefalete uyum sağlayabilecek miydi?

“Babam haklı mıydı acaba?” dedi kendi kendine. “Böyle bir şey görmeyi beklemiyordum. Acaba bu yükü kaldırabilecek miyim?” Neden sonra, aklına Reşat Nuri Güntekin’in “Çalılıkuşu” adlı o muhteşem eseri geldi. İlk okuduğunda derinlemesine etkilendiği bu romandaki “Feride” karakterinin yerine şimdi kendisini koyuyor ve duygularıyla savaşıyordu.

Kendisine yol gösteren çocuğa çantasından çıkardığı bir çikolatayı verip onu sevindirdikten sonra, “En azından

denemeliyim.” diyerek kendinden emin bir şekilde ilerledi okula doğru. Henüz okul açılmadığı için, âdeta terk edilmiş bir harabe gibi görünüyordu okul. Binanın önündeki paslanmış Atatürk büstü ve boş duran bayrak direğiyle birlikte, hazin (hüzünlü) bir kompozisyon oluşturuyordu.

Umutsuz adımlarla okulun bahçesine girdi Zeynep. Yarısı yıkık bir duvarın çevrelediği küçük binanın kahverengi kapısına doğru zarif bir kuğu gibi süzüldü. Elinde sürüklediği bavulunu kapının eşiğinde bırakıp büyük bir gıcırtyla açtı okulun kapısını. İçeriye girdiğinde de sağ ve sol yanında iki sınıfın, tam ortada da kapısında “müdür” yazan bir odanın olduğunu gördü.

Müdürün kapısına vururken, bu okulun onu ilk kez heyecanlandırıldığını hissetti. Sıvası dökülmüş duvarlara inat, yüreğindeki heyecan alevleniverdi bir anda. İçeriden “Gel!” sesini duyar duymaz araladı kapıyı. Aynı anda da eski bir masanın başında elindeki dolma kalemle bir şeyler karalayan ve gözlüklerinin üzerinden kendisine şaşkın gözlerle bakan yaşlı adamı gördü.

“Buyur kızım.” dedi yaşlı adam. Onu tepeden tırnağa inceleyip âdeta acıyan bir yüz ifadesiyle süzdü Zeynep’i. “Yoksa gönderdikleri yeni öğretmen sen misin?”

“Evet hocam, benim. Adım Zeynep.”

“Hoş geldin Zeynep kızım. Buyur otur.” diyerek derisi soyulmuş bir iskemleyi gösterdi Zeynep’e. “Sana kızım dememde bir sakınca yok değil mi? Gördüğün gibi kocadık artık. 35 yıllık meslek hayatı hepten yaşlandırdı beni.”

“Sakıncası yok hocam. Maşallah 35 yıl demek.”

“Evet, dolu dolu tam 35 yıl. Emekliliğim geldi ama köyü öğretmensiz bırakmaya da içim el vermiyor ki... Malum, köyümüz tam bir mahrumiyet bölgesi ve buraya her gelen öğretmen birkaç ay içinde kaçıp gidiyor maalesef. En son ara dönemde birini gönderdiler. O kalırsa artık gönül rahatlığıyla emekli olabilirim diyordum ki, üçüncü günün şafağında kaçıp gitti o da. Kim bilir, belki şimdi sen de aynı şeyi düşünmeye başlamışsındır bile. Okula tek öğretmen yetiyor yetmesine de kimseler kalmayınca ben de bırakamıyorum işte.”

“Benim gibi büyük şehirde doğup büyümüş biri için gerçekten çok yabancı bir ortam hocam. Ancak şimdilik kaçıp gitmek gibi bir niyetim yok. Herkes kaçıp giderse bu köyün umutlarına kim sahip çıkacak?”

Yaşlı adam samimiyetle gülümsedi. Masasındaki isimlikte yazdığı gibi -Mesut Mutlu- mutlu görünüyordu şimdi. Her ne kadar Zeynep’in bu beylik sözlerini kısa zamanda unutup gideceğini bilse de bu dört duvar arasında yalnızlıktan kurtulmuş olmasına seviniyordu. Köyle ve okulla ilgili Zeynep’i bilgilendirmeye başladı. Anlatırken büyük bir hevesle konuşuyor ve âdeta Zeynep’in heyecanını yüreğinde duyuyordu.

“Keşke tüm genç meslektaşlarım senin kadar idealist olsa... Neyse, istersen sana biraz okulumuzdan ve köyümüzden de bahsedeyim. Malum, eğer intibak (uyum) sağlayabilirsen, en az 3 yıl bu köyde yaşayacak, bu okulda çalışacaksın.”

“Konaklamayla başlarsanız sevinirim Mesut Hocam.”

“Elbette. Okula bitişik iki tane lojman dairesi var. Büyük değiller ama iş görüyorlar. Malum birinde ben oturuyorum, diğerine de seni yerleştireceğiz. Sen düzenini nasıl kuracağını düşünme! Köylüler çok alicenap insanlardır. Gelir, her bir

şeyde yardımcı olurlar sana. Kimi zaman yemeğini yapar getirirler, kimi zaman süt, tereyağı, yumurta gibi hediyeler getirirler; kış bastırmadan da kendi evlerinden önce lojmanların ambarlarını tezek ile doldururlar. O konuda sıkıntın olmasın.”

Tezekle ısınma fikri biraz tuhaf gelmişti Zeynep’e. Şehrin tüm kolaylıkları, bu dünyanın dışında bir yerlerde kaybolup gitmişti ama şehrin olmadığı yerde, insanlar vardı işte. Kendisinden önce öğretmenini düşünen insanlar...

“Toplamda kaç öğrencimiz var peki hocam?”

“Aslında köy kalabalık Zeynep kızım. Ne var ki öğrenci sayımız ancak 30 tane. Onları da iki sınıfa bölüyoruz. Öğrenciden yana derdin olmasın. Bu köy çocukları, şehirlerdeki akranları gibi ukalalık ve şımarıklık nedir bilmezler. Saygıda kusur etmezler. Yalnız kendi aralarında biraz sıkıntı yapıyorlar. Okula gelen bir kız öğrenci var. Onunla alay ediyorlar ama öğretmenlerine karşı böyle bir saygısızlıkları yok.”

“Allah Allah! Neden kız arkadaşlarıyla alay ediyorlar? Sadece bir kıza mı yapıyorlar bunu? Diğer kızlara bulaşmıyorlarsa özellikle o kızıdan ne istiyorlar?”

“Diğer kızlar mı?” diyerek bir kahkaha attı Mesut Hoca. Ardından eliyle gözlüğünü düzelterip biraz neşe, biraz da kederle açıkladı kahkahasının sebebini; “Başka kız yok ki be kızım. Okula yalnızca bir kız öğrenci geliyor, onu da veletler bunaltıyorlar.”

Zeynep, işte şimdi gerçekten büyük bir şaşkınlık içindeydi. Öyle ya, minibüsten indiği andan itibaren ne kadar az kız çocuğuna tesadüf etmiş, ne kadar az kız görmüştü. Belli ki bu, anlık bir durum değildi. Belli ki kızlar bu köyde pek ortalıkta dolaşmıyorlar, hele hele okula hiç gönderilmiyorlardı.

“Bu nasıl olur?” dedi Zeynep. “Köyde kız çocuk mu yok? Neden gelmiyorlar okula?”

“Var elbet, olmaz mı? En az erkek çocuklar kadar var hem de. Ne var ki aileleri göndermiyorlar okula. ‘Kız çocuğu okuyup da ne olacak?’ diyorlar. Bu yüzden şanslı olan kızlar 1.sınıfta okula veriliyor, okuma yazma öğrendikten sonra da alınıyor okuldan. Şanssız olanlarsa hiç mektep yüzü görünmeden, hayatları boyunca o başparmaklarını ıstampaya basıp, talihlerindeki lekeyi parmaklarına bulaştırıyorlar.”

“Peki neden hocam? Ne demek çocuğun eğitimine mâni olmak? Bu, suç değil mi? Hem neden göndermiyorlar? Neden kız çocuklarının okumasından bu kadar korkuyorlar?”

“Böyle görmüşler kızım. Böyle görmüşler. Bakma, hepsi çok iyi ve samimi insanlardır. Bu köyün insanından kimseciklere bir zarar gelmez. Ne var ki aynı adamlar, söz konusu kız çocukları olduğunda kestirip atarlar. ‘Kız çocuğu okumaz, vakti gelince kocaya verilir.’ derler.”

“Nasıl yani? Bir de çocukları küçük yaşta evlendiriyorlar mı?”

“Elbette evlendiriyorlar. Burada 13-14 yaşına gelen bir kız, gelinlik sayılıyor. 18-19 olmuşsa evde kalmış gözüyle bakılıyor hatta.”

Zeynep acı bir kahkaha attı. Duyduğu şeyler karşısında gülse mi yoksa ağlasa mı bilemedi. “O zaman ben çoktan evde kalmışım.” diyerek samimi bir espriyle karşılık verdi Mesut Hoca’ya. Ne var ki yüzü gülerken, âdeta yüreğine hançerler saplandı. Bu çağda, hâlâ bunlar nasıl yaşanabiliyordu Türkiye’de? O güzelim umutlar nasıl da solduruluyor,

o küçücük kızlar, daha doktor olmanın hayalini bile kuramadan, doktora gebelik muayenesine gidiyorlardı.

“Peki sizler hiç konuşmadınız mı köylülerle? Yaptıklarının ne kadar yanlış olduğunu anlatmadınız mı onlara?”

“Anlatmaz mıyım, hem de kaç kere... Lakin bu köyün insanı biraz geri kafalı. Nuh diyor da peygamber demiyor.”

Zeynep bu söz karşısında irkildi bir anda. Çantasındaki “Sinekli Bakkal” kitabı geldi aklına. Ne demekti ‘geri kafalı’? Oysa geride, yani tarihte iz bırakmış o kadar çok kadın karakter vardı ki... Hele hele Osmanlı’da yetişip Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulmasında emeği olan, vatana tüm varlıklarıyla hizmet eden o kadınlar düşünüldüğünde, ‘geri kafalı’ sözü ne kadar da anlamsız kalıyordu. Hayır, geri kafalı değildi köylüler. Geriyi, tarihi bilmiyorlardı sadece. Bu toprakların yetiştirdiği büyük kadınları bilmiyorlardı. Halide Edip’i bilmiyorlardı mesela. Sinekli Bakkal’ın yazarını, o Osmanlı ve Cumhuriyet kadınına tanııyorlardı.

Derin bir iç çekti Zeynep. Derin bir kederle dağlandı yüreği. “Kalmalıyım.” dedi kendi kendine. “O kızlar için kalmalı, bu cehaleti yenmeliyim. Neden bir Halide Edip daha çıkmasın bu çilekeş topraklardan? Neden o körpecik kızlar cehalet denizinde boğulsunlar? Kalmalıyım burada. Anlatmalıyım tüm bildiklerimi. Belki bana ilham olan Halide Edip onlara da ilham olur. Belki geçmişteki ve şimdiki iki kadın, değiştiririz bu kara yazıları. Kalmalıyım burada. Ne kadar zor olursa olsun, kalmalıyım.”

Payitaht, 1884

Sıcacık bir Osmanlı günüydü bugün. Boğazdan esen ılık meltem yürekleri ısıtıyor, Üsküdar'dan Beşiktaş'a yolcu taşıyan kürekli sandallar tıngır mıngır sallanıyordu. Şehrin kalabalık muhitleri, her gün olduğu gibi tatlı bir telaşla hareketleniyor, sabahları "Ya kısmet" diyerek kepenk açan esnafın yüzü gülüyordu.

Avlulu evlerin bahçelerinde karıncalarla oynayan çocuklar, şen şakrak çınlatıyorlardı ortalığı. Abdülhamid devrinin huzuru tüm yürekleri sarıyor ve tüm şehri İstanbul huzur soluyordu. Kırmızı fesli beyzadeler hanelerinden ayrılıp işe giderken, evlerin cumbalarından hanımları onlara el sallıyor; efendileri taşıyan faytonlar oradan oraya akıp gidiyordu.

Her şey böylesine büyük bir insicamla (ahenkle) akıp giderken, Beşiktaş'taki bir hanede büyük bir telaş ve koşuşturma vardı bugün. Yıldız Sarayı Hümayunu'na yakın bir muhitteki bu büyük konakta herkes telaşla oradan oraya koşturuyor, bu güzel bahar sabahında yürekler daralıp nefesler kesiliyordu.

Her dakika ekosu daha da artan bir çığlık yankılanıyordu eski konakta. Çıgıllıklar, yüreklere âdeta bir hançer gibi saplanıyor ve ellerindeki havlu ve leğenlerle kadınlar oradan oraya koşturuyorlardı.

Mehmet Edip Bey'in konağıydı burası. Sultan II. Abdülhamid'in Ceyb-i Hümayun (Hazine) kâtipliğini yapan, bir zamanların Yanya ve Bursa Reji Müdürlüğü'nü yapmış Mehmet Edip Bey'in... Mehmet Edip Bey, kadınlar tarafından konaktan çıkarılmış ve avluda bir başına bırakılmıştı.

Telaşlı adam, hayat arkadaşı Fatma Berifem Hanım'ın tiz çığlıklarını duydukça âdeta yerinde duramıyor ve avluyu bir baş-

tan bir başa arşınıyordu. Kâh alnından damla damla terler döküyor, kâh fesiyle oynayıp saçlarını çekiştiriyor, kâh da kapıya kadar gidip neden sonra kapıyı çalmaktan vazgeçiyordu.

Koca avlu dar geliyordu âdeta adama. O dağ gibi adam sanki süt dökmüş kedi gibi oradan oraya koşturuyor, fakat eli ayağına dolaşp ne yapacağını bilemiyordu. Konağın içindeyse büyük bir kargaşa ve koşturma hüküm sürüyordu. Elindeki ebelik asasıyla konağa gelen Çakır Ebe, her yana talimatlar yağdırıyor ve tüm bu karmaşayı belli bir düzen içinde yönetiyordu.

Evet, Fatma Berifem Hanım doğum yapıyordu konakta. Dahası, Mehmet Edip Bey âdeta avluda dokuz doğuruyor ve bir an önce doğumun gerçekleşip, hanımının hayırlısıyla kurtulması ve yavrusuna kavuşmak için dualar ediyordu. Daha ilk sancılar başladığında çağırılmıştı Çakır Ebe'yi. Faytona atladığı gibi yaşlı kadının evini bulmuş ve büyük bir telaşla kadını konağa sürüklemişti.

Tüm dünyada olduğu gibi, doğumevleri yoktu henüz Osmanlı'da da. Avrupa'nın bile sadece birkaç noktasında yeni yeni ortaya çıkan bu yeni kurumlar, birkaç yıl içinde Osmanlı'da da açılacaktı. Ne var ki henüz açılmamış ve doğum yaptırma vazifesi yine ebelere düşmüştü.

Osmanlı'da yüzlerce yıldır ebeler yaptırırdı doğumu. Sağlam bir alaylı eğitiminden geçen ebeler, devlet tarafından kendilerine ebelik asası verildiğinde bağımsız olarak göreve başlarlar ve cümle bebeklerin doğumunu yaptırırlardı. O asa her kapıyı açar, elindeki asadan doğuma gittiği anlaşılan ebeler için âdeta herkes seferber olur, herkes onlara yardım ederdi.

İşte bu ebelerin en namlı olanını bulup getirtmişti Mehmet Edip Bey. Yavrusunun bir an evvel doğması ve Fatma Berifem